

**ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
Жилінської Людмили Олександрівни
на дисертаційну роботу Ліхоти Олександра Валерійовича
на тему «Організаційно-економічний механізм діагностики та
управління розвитком промислових підприємств», представлену на
здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за
спеціальністю
08.00.04 – Економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)**

1. Актуальність теми дослідження, її зв'язок з науковими програмами, планами, темами.

Складні умови, в яких опинився промисловий комплекс України, перш за все, стали наслідками поєднання світової фінансової кризи та внутрішніх проблем. Сучасні новітні підходи до розвитку підприємства стимулюють і формують принципово нові стратегічні напрями. Один з таких напрямів полягає в ефективному управлінні розвитком, що ґрунтується на системі цінностей, яку формує саме підприємство. Враховуючи складність умов функціонування та розвитку промислових підприємств в Україні доцільним є адаптування методології соціально-економічних систем до аспектів та особливостей діяльності промислового сектору, з метою обґрунтування теоретико-методичних засад, розробки концептуальних положень та практичних рекомендацій щодо організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств.

Подальших досліджень потребує розробка науково-методичних підходів щодо організаційно-економічного механізму діагностики управління підприємством для обґрунтування оптимальних життєздатних сценаріїв розвитку. Дані положення визначають актуальність і своєчасність дослідження, а також слугують підтвердженням обґрунтованого підходу до вирішення поставлених завдань.

Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри менеджменту та поведінкової економіки Донецького національного

ДАТА НАЙХОДЖЕННЯ
09.09.2021
№ 564-66/86

університеті імені Василя Стуса, Міністерства освіти і науки України (м. Вінниця) за темою: «Методологія конвергентного менеджменту інноваційного розвитку регіональних економічних систем» (номер державної реєстрації 0117U004138, 2017-2021 рр.), де дисертантом було удосконалено науково-методичний підхід діагностики рівня управління розвитком промислових підприємств, який на відміну від існуючого, побудовано за допомогою методики системно-структурного аналізу побудови функціональних груп показників, що дало змогу спрогнозувати та обґрунтувати оптимальні по рівню життєздатності сценарії розвитку досліджуваних підприємств. Це свідчить про високу науково-теоретичну цінність виконаного дослідження.

2. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність і новизна.

Обґрунтування та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертаційній роботі, забезпечено логікою наукового пізнання, положеннями, що знайшли відображення у роботах зарубіжних і вітчизняних вчених щодо проблеми розробки теоретичних засад, методичних і практичних положень та практичних рекомендацій щодо організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств.

Вірогідність результатів дослідження підтверджено відповідною апробацією на науково-практичних конференціях, а також впровадженням в практику діяльності суб'єкту господарювання, міської ради та використанням в навчальному процесі.

Слід відмітити те, що у роботі при обґрунтуванні теоретичних, методичних та практичних рекомендацій, обробці та аналізі інформації автором були використані наступні методи: історичний, економічний, теоретичного узагальнення, концептуальний, структурно-логічний, системного та економіко-статистичного аналізу, статистичного, фінансового, функціонального аналізу, економіко-математичного моделювання.

Об'єктом дослідження є процеси організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних методів діагностики та концептуальних положень щодо управління розвитком промислових підприємств.

В цілому аналіз дисертаційної роботи, опублікованих праць та автореферату Ліхоти О.В. дозволяє стверджувати про достатній ступінь обґрунтованості та наукову достовірність отриманих результатів. У висновках дисертації містяться основні результати теоретичного, методичного і практичного дослідження, проведеного здобувачем, визначено рівень досягнення мети за кожним розділом та підрозділом роботи. Висновки за розділами та загальні висновки становлять логічно єдине ціле. Висновки виходять із змісту роботи, рекомендації можуть бути використані у практичній діяльності на промислових підприємствах.

Дисертація являє собою самостійну роботу. Достовірність висновків автора обґрунтовано повнотою узагальнених фахових літературних джерел авторитетних зарубіжних та вітчизняних науковців.

3. Основні наукові результати, що одержані автором.

Основний науковий результат дисертаційної роботи Ліхоти О.В. полягає в удосконаленні концептуальних положень і розробці науково-методичних підходів щодо організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств.

У Розділі 1 «Теоретико-методичні засади організаційно-економічного механізму діяльності та управління розвитком промислових підприємств» – розкрито роль та економічна сутність управління промисловими підприємствами; узагальнено теоретико-методичні аспекти управління розвитком промислових підприємств; досліджено теоретичні аспекти організаційно-економічного механізму діяльності промислових підприємств.

Наукове значення заслуговує узагальнення:

– поняттєво-категоріального апарату дослідження шляхом уточнення сутності термінів «управління підприємством» та «розвиток підприємства», що дозволило визначити зміст поняття «управління розвитком підприємства» яке, на відміну від наявних, визначається як: сукупність управлінських дій, акумулювання ресурсних можливостей підприємства, процес який має циклічний характер, заходи, що направлені на якісне зростання підприємства у майбутній стратегічній перспективі, що дало змогу сформуванню теоретико-методичний фундамент управління розвитком промислових підприємств (Розділ 1, С.40-48);

– теоретико-методичного фундаменту управління розвитком промислових підприємств підґрунтя якого складає систематизація наукових поглядів понятійного апарату дослідження за складовими: місія, об'єкт, функції, принципи, фактори, інструменти, методи, орієнтація у часі, що надало змогу провести логічний зв'язок між ключовими поняттями та базовими визначеннями (Розділ 1, С.51-56);

– організаційно-економічного механізму діяльності промислових підприємств, який на відміну від існуючого, складається з сьома взаємопов'язаних блоків управління, а саме: фактори зовнішнього середовища; мета; вхід; керуюча та керована система; механізми управління; стратегії розвитку; вихід, що дозволяє сформуванню комплекс управлінських дій та надає можливість обирати відповідні стратегії для досягнення належного рівня ефективності функціонування (Розділ 1, С.56-73).

У Розділі 2 «Діагностика стану рівня управління розвитком промислових підприємств» – досліджено тенденції та сучасний стан розвитку промислової галузі України; запропоновано науково-методичний підхід діагностики рівня управління розвитком промислових підприємств; проведено аналіз стану рівня управління розвитком досліджуваних промислових підприємств за п'ять років.

Заслужує на увагу удосконалення:

– підходу до обґрунтування стратегічних сценаріїв розвитку промислових підприємств за допомогою побудови трендових залежностей рівня обраних факторів шляхом аналізу коефіцієнтів детермінації з метою вибору найкращої залежності, які на відміну від існуючого, дозволяють виявити найбільш необхідні ефективні управлінські механізми для досягнення стратегічних цілей та визначити аспекти для реалізації концептуальних положень організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств (Розділ 2, С.139-155);

У третьому розділі «Концептуальне бачення організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств» удосконалено концептуальні положення організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств; здійснено прогнозування стратегічних сценаріїв розвитку промислових підприємств на подальшу перспективу.

Варто звернути увагу на наукову новизну:

удосконалено:

– концептуальні положення організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств, які на відміну від наявних, враховують теоретико-методичний фундамент, діагностичний рівень та управлінські механізми, що дозволяють спрогнозувати три сценарії розвитку на подальшу стратегічну перспективу та досягнути економічного ефекту (Розділ 3, С.125-138);

– підхід до обґрунтування стратегічних сценаріїв розвитку промислових підприємств за допомогою побудови трендових залежностей рівня обраних факторів шляхом аналізу коефіцієнтів детермінації з метою вибору найкращої залежності, які на відміну від існуючого, дозволяють виявити найбільш необхідні ефективні управлінські механізми для досягнення стратегічних цілей та визначити аспекти для реалізації

концептуальних положень організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств (Розділ 3, С.139-155).

Обґрунтованість наукових положень підтверджено фактичними офіційними матеріалами і літературними джерелами. Поставлена автором мета досягнута в повному обсязі.

Практична цінність полягає в тому, що наукові результати дисертації схвалені, апробовані та використовуються у практичній діяльності: ТОВ «Укргазнафта» (довідка 171/21 від 22.01.2021 р.), використані у практичній роботі Управління економічного та інвестиційного розвитку Слов'янської міської ради (акт впровадження від 17.12.2020 р.), мають практичну цінність та використовуються у ІВНЗ «Науково-навчальний інститут економіки і права» (довідка 135/21 від 15.01.2021 р.).

Результати дослідження використовуються в навчальному процесі Донецького національного університету імені Василя Стуса, Міністерства освіти і науки України при викладанні навчальних дисциплін «Менеджмент», «Прийняття управлінських рішень», «Корпоративний менеджмент» (довідка 02/01.1.3-431 від 12.01.2021 р.); впроваджено у навчальний процес кафедри економіки та менеджменту Донецького інституту ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом» при проведенні лекційних та семінарських занять дисциплін: «Адміністративний менеджмент», «Стратегічне управління», «Операційний менеджмент» (довідка 135/21 від 15.01.2021 р.).

4. Повнота викладу в публікаціях наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Положення наукової новизни, висновки та рекомендації, сформульовані автором в дисертації, достатньо апробовані. Основні положення, висновки й результати дисертації опубліковано в 8 наукових працях, з яких: 5 статей, 4 з яких - у наукових фахових виданнях ВАК України з економічних наук та входять до міжнародних наукометричних баз,

1 стаття - у закордонному виданні, 3 – матеріали конференцій. Обсяг публікацій – 1,74 д. а., з них особисто автору належать 1,74 д. а. Повнота викладу основних результатів дисертаційної роботи відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України щодо публікацій основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

5. Відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження наукових ступенів».

Положення автореферату повністю відображають основні висновки і рекомендації дисертації та є ідентичними результатам дисертації. Наукові положення мають достатній рівень обґрунтованості, їх достовірність і новизна є об'єктивними та відображають підхід здобувача до розроблення й поглиблення теоретико-методичних і прикладних засад щодо організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств.

6. Дискусійні положення та зауваження до роботи.

Відмічаючи цілісність і завершеність дисертаційного дослідження, необхідно звернути увагу на деякі недостатньо розроблені питання та дискусійні положення:

1. Робота би набула би більшої ґрунтовності, як би автор розкрив у Розділі 1, як життєвий цикл підприємства впливає на його розвиток та розглянув би моделі життєвого циклу, адже усі існуючі моделі стратегічного розвитку підприємства спираються на концепцію життєвого циклу та являють собою корисний метод дослідження процесів змін зовнішнього та внутрішнього середовища організації, технологічного розвитку, а також показав би вплив кожної фази на рівень управління розвитком підприємства.

2. Рис. 1.16, с. 72 підрозділу 1.3 дисертації наведена схема організаційно-економічного механізму діяльності промислових підприємств, яка побудована як послідовність певних елементів, але автор не розкриває поетапну черговість їх проходження, що ускладнює сприйняття результату.

3. Розділ 2, пп.2.3 потребує уточнення, за результатами досліджуваних підприємств, чи простіше адаптуються та реагують суб'єкти господарювання із достатнім запасом рівня управління розвитком в кризових ситуаціях.

4. Автором запропоновано у пп 3.2. сценарії розвитку траєкторії рівня управління розвитком промислових підприємств потребує пояснення, яким чином встановлювалася відповідність між видом сценарію (оптимальності, життєздатності, функціонування) та видом функціональної залежності (трендом).

5. На наш погляд, у розділі 3 доречно було б оцінити вірогідність настання оптимального та сценарію функціонування рівня управління розвитком траєкторії життєздатності промислових підприємств.

6. В рамках дослідження сучасного стану розвитку промислової галузі та особливостей світових тенденцій (аналіз, який наведено у пп.2.1), було б доцільно, як передумову та пояснення отриманих результатів, відобразити досвід та тенденції розвитку технопарків України.

7. Автор на стор. 36-37 наводить принципи «управління підприємством», на стор. 49-51 принципи «розвитку підприємства». На стор 55 рис. 1.9 зводить їх у принципи «управління розвитком підприємства» на нашу думку, принципи «управління розвитком підприємства» необхідно поділити на принципи фінансового, виробничого, маркетингового аспекту діяльності, адже таким чином автором пропонується проводити діагностику рівня управління розвитком промислового підприємства (пп.2.2).

В цілому висловлені зауваження носять рекомендаційний характер і ні в якій мірі не знижують наукової та практичної цінності висновків і рекомендацій даного дисертаційного дослідження.

7. Загальний висновок і оцінка дисертації.

Дисертаційне дослідження Ліхоти Олександра Валерійовича на тему «Організаційно-економічний механізм діагностики та управління розвитком промислових підприємств», виконане з використанням сучасних методів

наукового дослідження, є самостійним результатом наукового пошуку автора з достатньою обґрунтованістю запропонованих рекомендацій, містить елементи наукової новизни та важливі практичні рекомендації.

Дисертаційна робота Ліхоти О.В. є серйозним самостійним дослідженням з проблем удосконалення організаційно-економічного механізму діагностики та управління розвитком промислових підприємств. Робота містить концептуальні, методичні та практичні результати, які мають суттєве значення. Відмітними рисами проведеного дослідження вважаю обґрунтованість аргументів на користь виконаних розробок, вагомість наукових результатів, сильний практичний аспект дисертаційної роботи. Науковий рівень виконаного дослідження та зміст роботи свідчать про глибоку обізнаність автора щодо предмета дослідження, володіння методичним апаратом, вміння надати критичну оцінку великого масиву наукової інформації.

Актуальність вибраної теми дослідження є безсумнівною. Заявлену мету дисертаційної роботи досягнуто, відповідні їй завдання виконані. Загальні висновки і пропозиції, наведені в роботі, відображають основні результати проведеного дослідження. Відповідно до теми, мети та завдань дисертації автором отримані наукові результати, що мають наукову новизну, практичне значення та наявність предмету публічного захисту.

Аналіз змісту автореферату, друкованих праць за темою дисертації дозволяє зробити висновок, що в них достатньо повно відображено методику дослідження, наукові результати і основні висновки. Автореферат дисертаційної роботи відповідає за своїм змістом та структурою дисертації. Усі пункти наукової новизни дослідження, які заявлені в авторефераті, необхідним чином відображено у дисертаційній роботі.

Тема дисертації та її зміст відповідають спеціальності 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)», за якою дисертацію представлено до захисту. Оформлення результатів дослідження відповідає Держстандарту, а викладення положень

та висновків дослідження - нормам наукового стилю.

Таким чином, дисертація Ліхоти Олександра Валерійовича на тему «Організаційно-економічний механізм діагностики та управління розвитком промислових підприємств», відповідає чинним вимогам пп. 9, 11, 12, 13 та 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою КМУ від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами і доповненнями), а її автор заслуговує на присудження ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.04. – «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)».

Офіційний опонент

доктор економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник відділу
економіко-правових проблем містознавства
Державна установа «Інститут економіко-правових
досліджень ім. В.К. Макутова»
Національної Академії наук України (м. Київ)

Л.О. Жилінська

Підпис	
Діючий	
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова»	
« 06 »	березня 20 21 р.